

„Fiatal” veteránok között

A hajuk ősz, arcvonásai már mélyebbek, de a szemük fiatalosan ragyog. Űregek, de — bolsevikok. Kommunista veteránok. S amint járunk köztük, beszélgetek velük, egyre kevésbé tűnik fontosnak a koruk, nem az öreg embert, az idős asszonyt látom bennük, hanem a harcost — aki bár nagy időköt élt történelmi napok részeként — mégis fiatal maradt. Pedig a fejük felett elsuhanjt féltévszázadnyival is több idő nemcsak 60—70 évesedőt jelent, hanem az emberiség történelmének legkiemelkedőbb korszakát.

E korszak tanúi voltak ők, kedves szegedi vendégeink, akiknek látogatásáról tegnapi lapunkban írtunk: Bojcov, Szi-rankin elvtársak és Bicskova elvtársnő.

Amint említettem: mindannyiuk arcát szemük élénk, ma is frissen érdeklődő csillogása teszi korteleddetűvé. De mindannyiuknál fiatalabbnak látszik a kétszeres Sztálin-díjas Szi-rankin elvtárs, a Központi Technológiai és Gépipari Kutatóintézet műhelyvezetője. Talán felületesen dolognak tűnik emnyit foglalkozni külsőjükkal, de — mint kiderül — ez esetben mégsem oly lényegtelen beszélni róla.

Szi-rankin elvtárs esetében ugyanis mindenféle kicsit összenéztek az emberek, s valahogyan kimondatlanul élt szájukon a kérdés: hogyan kerül ő a veteránküldöttségbe? Pirospozsgás arcával, erőteljes természetével ugyanis legfeljebb jó ötvenévesnek látszik. A Textilművek baráti találkozásán Szi-rankin elvtárs kérdéses nélkül is maga adott jeleket erre.

— Biztosan csodálkoznak, hogy én is a veteránok között vagyok — mondotta mosolygva. — Pedig már a 71-ik éve-met taposom.

S amikor látta a meglepett arcokat, még hozzátette:

— Megmondom azt is, mi a titka, hogy annyival fiatalabbnak látszom. Az életben, elvtársak, sohasem néztem hátra, csak előre. Ezt fogadják meg maguk is...

S olyan derűs jókedv sugárzott tekintetéből, hogy hamarjában őt éreztük a legfiatalabbnak a tereben.

Nagy múlt, nagy idők emlékei élnek pedig mindannyiuk szívében. Olyan furcsa megkapó érzés fogott el, amikor Bojcov elvtárs, a küldöttség vezetője kabátajtókáma tűzött egy Lenin-profilos jelvényét. Hisz ez az ember, aki most a Lenin-jelvényt adja, biztosan látta is Őt, az emberiség legnagyobbját. S kérdéseimre kiderül, hogy nem csalódtam. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom első évfordulóján, 1918-ban rendezett ünnepi felvonuláson találkozott Lenin elvtárral.

Egy pillanatra elhallgatunk. Emlékeznek... Emlékezünk.

Nemcsak a szívük, a tekintetük fiatalos, de él is szívükben a fiatalság szeretete. A bolsevik veteránok féltő gondjával segítik a szovjet ifjúságot nagy terveik valórávalásában. Ezt tudva tettük fel a kérdést Bojcov elvtársnak, vajon milyen náluk az ifjúság és az idősebb harcosok kapcsolata:

— Az új társadalmi rendért folytatott harc a mai napig sem ért véget — mondotta. — Harcolnunk kell az ellenséges osztályok még fennmaradt elemei ellen, de harcolnunk kell a munka frontján is. A kommunizmus régi nemzedéke megdöntötte a kapitalisták, s a földesurak hatalmát és az ifjúságnak a kapitalistáktól és földesuraktól megtszított földön kell az új társadalmat, a szocialista társadalmat felépítenie. Így egyesülhet igazán a régi forradalmi harcok romantikája a mai idők harcaival. És mi azzal segítjük küzdelmüket, hogy amikor megismertjük őket a szovjet hatalom létrehozásáért folytatott harc romantikájával, ugyanakkor megismertjük velük a »szovjet hétköznapi« munkáját is. Ennek köszönhető, hogy a szovjet ifjúság olyan aktívan

vette ki a részét az ország iparosításáért, a mezőgazdaság kollektivizálásáért folytatott küzdelemből, s segítették a pártnak a szűzföldök megműveléséért indított nagy tervében, ezenkívül ezrével, tízezrével mennek keletre a nagy építkezésből kivenni részüket. Mi úgy nevezzük ifjúságunkba a forradalmi tradíciókat, hogy bevonjuk őket a nép közös munkájába, közös harcaiba. Az ifjúság erejét pedig az adja meg, hogy hű a párthoz, a marxizmus-leninizmus eszméihez.

Ennyit mondott Bojcov elvtárs. S vajon csak a Szovjetunióban lehet ez így?

Kedves, idős néni Bicskova elvtársnő. A könyvtár csöndjében dolgozik ma már: a szverdlovski kórház könyvtárgazdájára. Hangja azonban még ma is határozott erővel cseng. Ő is fiatal maradt, s az ő fiatalágának is megvan a »titka«, akárcsak Szi-rankin elvtársénak, meg a többieknek, akikkel együtt nem beszélünk róla. Bicskova elvtársnő az igazukba vett hit »konzerválta« lélekben fiatallá.

— Mindig tudtuk, hogy a mi oldalunkon van az igazság — mondja visszaemlékezve, s a beszélgetés során egy távoli emlék bontakozik ki a sok közül.

A szomorú cári időkben történt. Összebilincselve vitték őket a tajgán át a messzi szibériai száműzetésbe. Férfiak és nők szenvedésével volt telve a tajga, olyanokéval, akik a népiért emelték fel szavukat. De a másnak talán kitalástalannak tűnő rabság sem tudta megtörni őket. Tréfálkoztak maguk között:

— Majd megy még így ezen az úton Nikolaj is — a cár...

S a tréfáról egy-két év múlva kiderült, hogy fele sem volt tréfa. A nép elűzte zsarnokait!

Igaz van Szi-rankin elvtársnak: mindig csak előre kell néznünk. De mégis bocsásson meg, hogy mi egy kicsit vissza-vissza is pillantunk. Vissza az ő múltjába, amelybe belefoglalunk sok magyar dert: vöröskatonát, sok idős magyar kommunista múltját is. Erőt merítünk ebből a múltból, s egy-egy pillanatra hátratekintve biztosabban megyünk utunkon előre.

Lőkös Zoltán

Ipari szaktanfolyamot indított a Vasas Szakszervezet

A Vasas Szakszervezet területi bizottsága tegnap délután 5 órakor ünnepélyes keretek között nyitotta meg tízhónapos műszaki szaktanfolyamát. A tanfolyam 33 éve működik Budapesten, s ez az első alkalom, hogy vidéken is megindulhatott. A megnyitón részt vettek a SZOT területi elnökségének képviselői. A megnyitót Erdős Nándor, a SZOT központjának kiküldötte, a szaktanfolyam vezetőtanára tartotta.

A tízhónapos tanfolyam két szekcióból indul, műszaki rajz- és műszaki matematikai szakon. A szegedi vasipari üzemek, textilüzemek, faipari üzemek, élelmiszer- és bõrpari üzemek dolgozói közül mintegy százan jelentkeztek a két tanfolyamra, hogy műszaki tudásukat növeljék. A tanfolyamon általános iskolai végzettségű hallgatóktól jogvégeztettségig tanulnak egymás mellett a szegedi vállalatok különböző beosztású dolgozói.

VÁZLATOK

az év végi résztesedéshez

Ahány ember, annyi féle. Egyik bizakodó, másik szkeptikus, a harmadik várakozó. Vannak, akiknek minden »gyanús« és »kétséges«, s akadnak, akik mindent készpénznek vesznek. Eszerint aztán igénylések, legyintések, jóslások, vagy tamáskodások hangzanak el mindig és mindenütt — valamennyi újdonsággal kapcsolatban.

Itt van például az üzemi nyereségrészesedés ügye. A kormány rendelete már régen napvilágot látott. Kezdetben sokan lebecsülték, vagy könnyű ígéretnek tekintették, mások pedig józanul számolgatni kezdtek: mit kell tenni érte? Ez a vegyes gondolkodás még ma is kísért az emberek között. Csak meg kell kérdezni néhány embert az üzemekben, s mindjárt kibomlik a sokféle vélemény.

A konok pesszimista

— Nyereségrészesedés? Nem hiszek én abban! Majd hiszem, ha látom, ha a forint itt kocban, itt zizeg a tenyerenben. Olyasféle ez, mint a délibáb — kergetheti az ember, sose éri el, — hát jobb, ha nem is lép utána. Ne is magyarázza nekem senki, hogy így kell, meg úgy kell, én nem ugrok minden légyre!

Befejezte, s már megy is a dolgára. Ugy siet a témával, mintha hiábavaló dologról beszélne. Konoksága pajzs minden magyarázó, értelemre ható szó ellen.

Lehet, hogy valóban nem hisz ebben az ügyben — de nem is akar. Kényelmes dolga van. Ha hinne, ha akarna hinni, tenni is kellene érte valamit, így meg lám, mindenkit le lehet szerelni. Ha valaki azzal lép elébe, hogy ezt meg ezt kellene tenni a gazdaságosabb termelésért s a nagyobb nyereségért, két-három szóval elintézi.

Hagvjatok ki engem ebből az ügyből, tiszter is mondtam már, hogy délibábkergetés.

Vajon mit szól majd az osztokodásnál?

A várakozó

— Jó volna, mert a pénz sose jön rosszkor, de nem én rajtam múlik ez. Ennek az iroda a megmondhatója. Jobbra tolják, balra húzzák a logarécét, s ha akariák lesz részesedés, ha nem akariák, nem lesz. En nem gazdálkodom, csak dolgozom, csinálom, amit mondanak. A tervezésen meg a kalkuláción fordul meg az egész.

Majd rálesek, mi lesz belőle, mert sokan nagyon ütök a vasat.

Amit ráosztanak, elvégzi; hallgat az okos szóra is, csak éppen nem a saját keze munkájától reméli a tízenharmadik havi fizetést, hanem a »mindentudó« hivataltól. Olykor-olykor tesz is valamit az ügy érdekében, de maga sem veszi észre. Csöndesen várja az év végi mérlegzárást.

A közgazdász

— Ahhoz, hogy osztokodni lehessen, meg kell termelni, teremteni az oszthatót, s állandóan figyelemmel kell kísérni a munka jövedelmességét. A tőkések is egyszer mérték fel évente a hasznót, s a részvényesek egyszer osztokodtak, de emberek mindig rajta tartották a szemüket a munkásokon, az anyagon, a kiadáson és a bevételén. Törődtek azzal, hogy a munkások naponta kénytelenek legyenek valamit tenni az ő nagyobb profitjukért.

Most más a társadalmi helyzet — de változatlanul érvényes, hogy naponta cselekedni kell valamit az embereknek saját pénzükért. A könyvelés, a műszak — egyszerű: a vezetés — legfeljebb a lehetőségeket tudja felkutatni, figyelmeztetni tud a saját zsebkönyv szembeni kötelezettségekre, de nem tudja pótolni azt, amit a gépeknek esetleg elmulasztottak. Aki eldobja a használható anyagot, üresen járhatja a gépet, nem használja ki a munkaidőt — ellensége a saját pénzének.

A cselekvő optimista

— Négyheti fizetéssel többet vihetek haza, ha meghozza eredményét a célratörő emberek tudatos törekvése. Megéri az államnak — s megéri nekem is. Nem kell ezért a pénzért külön gürölni, csak ügyelni kell a munkára, a filléreket se szabad szemébe vágni. Százak dolgoznak a gépek mellett, s egy év alatt ezek a kis tételek nagy summává dagadhatnak. Csakhogy ezt tudni kell, s komolyan kell hozzálátni.

Nem róstellem, hogy nekem szükségem van arra a többletre, s bizom is abban, hogy meglesz. Ha csak egy-két ember akarja akkor sem mire sem megünn, de ha jelentősebb támogatást kap az ügy, egyáltalán nem vágyálom a szép részesedés.

Legutóbb számadást csinált a könyvelés, s azoknak

lett igazuk, akik kezdettől fogva felismerték a rendelet értelmét és hasznosságát: osztható összegből átlagosan két és fél heti fizetésre már is futja az eddigi többlet. Ha ez év végéig is szigorúan fogjuk a garasokat, biztosan ki lesz a négyheti bér.

A különböző vélemények mögött eleven emberek állnak — egyik mögött több, másik mögött kevesebb. Amint közeledik az év vége, egyre szaporodik a »cselekvő optimista« száma, s egyre inkább magukra maradnak a tamáskodók és a várakozók, — ha ugyan közben nem »térnek« meg maguk is. Jelzi ezt az is, hogy mindinkább szaporodik a közös »osztható«.

(mn)

Folyik a kataszteri térképek elkészítése és felújítása

A kormány eleget téve a parasztság óhajának, július végén törvényerejű rendeletet adott ki arról, hogy a földnyilvántartások rendezését a kataszteri térképek felújítása útján meg kell gyorsítani, s ebbe a munkába be kell vonni az állami földmérési és térképészeti hivatal szervein kívül álló egyéb földmérési szerveket is.

A rendelet megjelenése óta rendkívüli meggyorsult a kataszteri térképek elkészítésének, illetve felújításának munkája. Augusztusban az állami földmérési és térképészeti hivatal már korábbi előkészítő munkája alapján tizenhét község határában mintegy 95 000 holdon kezdték meg a kataszteri térképek elkészítését, illetve felújítását. Rövidesen újabb 61 község határában indul meg a térképezés. Jövő év első felében további 72 község kerül sorra. Így 1958. közepéig több mint nyolcszáz ezer holdon rendezik a kataszteri térképek felújítása útján a földnyilvántartásokat.

Szülői igazolás

A Művelődésügyi Minisztérium utasította az általános és középiskolák igazgatóit, hogy november 15-ig a mulasztásokat szülői igazolással vegyék tudomásul. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy a járványos megbetegedések miatt csökkenték az egészségügyi dolgozókra háruló adminisztrációs munkát.

Ma kezdődik a KISZ szegedi Ifjúsági Akadémiája

A KISZ városi bizottsága ezúton is közli az Ifjúsági Akadémia hallgatóival, hogy a tanévnyitó és egyben első előadás ma szerdán délután 6 órai kezdettel lesz a Juhász Gyula Művelődési Otthon nagytermében. Az első előadást »Hazádnak rendületlenül« címmel Karácsonyi Béla Kossuth-díjas egyetemi docens, országgyűlési képviselő tartja. Az akadémiára felvett hallgatók megjelenése kötelező. Érdeklődőket is szívesen látnak.

Az Ifjúsági Akadémia megnyitása elé

A Kommunista Ifjúsági Szövetség Szeged városi bizottsága és a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat közös rendezésében ma tartja első előadását az Ifjúsági Akadémia.

E tény jelentős állomás a szegedi KISZ-szervezetek életében. Az Ifjúsági Akadémia az ifjúság régi vágyát és elgondolását teljesíti. Az elmúlt hónapokban megtartott ifjúsági értekezletek résztvevői több alkalommal szorgalmazták olyan szervezett előadások megtartását, amelyek a fiatalok tudományos és politikai kiművelését szolgálják. Az Ifjúsági Akadémia vezetősége meghallgatta és magáévá tette az ifjúság részéről érkezett kéréseket és javaslatokat, és ennek alapján, az érdeklődési köröknek megfelelően állította össze a programját.

Az előadások igen nagy területet ölelik fel az emberi műveltségnek. Hasznos tájékoztatást nyújtanak a politikai élet mai problémáiról. Például: »Harc az olajért« című előadás a közép-keleti helyzettel, a gyarmatok kérdésével és a kapitalizmus gyarmati problémáival foglalkozik. A »Hazádnak rendületlenül...« című előadásban az igaz hazaszeretetről, a proletár nemzetköziségről, a nép igaz hazaszeretetének lényegéről lesz szó. »Hol a helye a magyar ifjúságnak?« címmel a fiatalok helyzetével és jövőjével foglalkozunk. A mesterséges holdról szóló előadás az új korszak tudományáról és fejlődési lehetőségeiről számol be. Ugyancsak aktualitása révén tart számot az érdeklődésre a »Tam-tam dobtól a televízióig« című előadás. »Ki találta fel?« cím alatt pedig neves magyar feltalálókrol és találmányokról beszél az előadó.

Azok, akik a társadalomban élő ember közösséghez való viszonya, a kultúralt magatartás tényezői felől érdeklődnek, szintén találhatnak megfelelő előadásokat. E témákkal kapcsolatosan két előadást is beiktattunk az

Ifjúsági Akadémia műsorába: »Illik, nem illik?«, »Izlés és divat« címmel. Az irodalmat kedvelőknek ugyancsak élményt jelent majd a »Búza-mezők énekese...« című előadás, mely Móra Ferenc életét és munkásságát ismerteti. De helyt adtunk új ötleteknek is, és ezért tettük lehetővé, hogy nyilvános irodalmi est keretében mutatkozzanak be az Ifjúsági Akadémia hallgatóinak a szegedi fiatal írók.

Zenei tárgyú előadás egyelőre hiányzik az Ifjúsági Akadémia műsorából. Ez nem a véletlen dolga. Ugy tervezte, hogy a későbbiek folyamán a szegedi zenei szakemberek bevonásával egy olyan műsort állítunk össze, amelyik egészen az alapudnivalóknál kezd a zenei ismertetést, és fokozatosan vezeti el a hallgatót az operáig, a szimfóniáig.

Örülünk annak, hogy az Ifjúsági Akadémiára igen sokan jelentkeztek mind az üzemi fiatalok, mind a diákifjúság részéről. A nagy jelentkezésre való tekintettel — hely hiányában — kénytelenek voltunk megosztani az üzemi és a diákfiatalok egy részét, s ilyenformán két előadást tartani. Az előadások nívóját és programját azonban ez nem befolyásolja, mert mindkét esetben azonos előadásokat tartunk. Mi bízunk abban, hogy ez a nagy érdeklődés a továbbiakban sem csökken, és júniusban, az Ifjúsági Akadémia évzárása után is igen sok szegedi fiatal gondol vissza kellemes élményekkel az előadásokon eltöltött időre.

Ma, az első előadás alkalmával szeretettel várunk és hívunk minden fiatalot, s egyben hiszünk abban, hogy az Ifjúsági Akadémia jelenlegi terve beváltja a hozzáfűzött reményeket, és sok hasznos ismerettel, kulturális és fizikális tudnivalóval gyarapítja fiatalágunk szellemi és emberi értékeit.

Dr. Bánfalvi József,
az Ifjúsági Akadémia igazgatója

Antipov Karatajev akadémikus, a szovjet Tadzsik Mezőgazdasági Akadémia vezető tudosa előadást tartott Szegeden

Antipov Karatajev akadémikus, a szovjetunióbeli Tadzsik Autonóm Köztársaság Dokucsájev Mezőgazdasági Akadémiájának vezető tudosa, a Tadzsik Köztársaság Talajtani- és Erdészeti Kutató Intézetének igazgatója a Magyar Tudományos Akadémia vendégeként hat hetet tölt hazánkban. Ittartózkodása idején ellátogatott Szegedre is. Egy héten keresztül behatóan tanulmányozta a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet kutatóinak eredményeit. Látogatást tett a tiszántúli szikes területeken is. Tanácskozott Herke Sándor Kossuth-díjas professzorral, valamint Prettenhoffer Imrével, a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet agró-

kémiai- és talajjavítási osztályának vezetőjével. Kedden délután pedig nagyszerű tudományos előadást tartott Szegeden az Agrártudományi Egyesület nagytermében. Előadásán szép számmal vettek részt a Szegedi Egyetem ismert kutató szaktekinélve mellett a mezőgazdasági termelével foglalkozó más szakemberek is.

Antipov Karatajev akadémikus következő programja Ként megtekinti a Délalföldi Kísérleti Intézet szabadszállási, szünypusztai kísérleti telepét. Ez alkalommal tanulmányozta a Duna-Tisza közti szikesek magyar javítási módszereit, s az ezeken a területeken elért termelési eredményeket.